

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. ročníku	–	9 hodin týdně
ve 2. ročníku	–	10 hodin týdně
ve 3. ročníku	–	8 hodin týdně
ve 4. ročníku	–	8 hodin týdně
v 5. ročníku	–	7 hodin týdně

- V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

- V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

- V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

• Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdělení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

-

- **Klíčové kompetence oboru**

- Kompetence k učení

- učitel vytváří pozitivní učební atmosféru a vhodně motivuje žáky k další práci
- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtenářských dovedností
- žáci jsou aktivně zapojováni do vyučovacího procesu

- Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů a zdůvodňují své závěry
- žáci konzultují postupy řešení se spolužáky
- učitel umožňuje žákům vnímat vlastní pokrok

- Kompetence komunikativní

- žáci se souvisle a kultivovaně vyjadřují v písemném i ústním projevu
- žáci naslouchají promluvám ostatních, rozumí jim a umí vhodně reagovat
- žáci umí prezentovat svůj názor

- Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině, spolupracují na řešení problémů
- žáci prezentují své myšlenky a respektují názory druhých
- učitel podporuje u žáků vznik pozitivní představy o sobě samém a zdravé sebedůvěry

- Kompetence občanské

- učitel vytváří pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí
- žáci dávají přednost řešení neshod domluvou před fyzickým násilím

- Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k plánování a organizování učení
- učitel požaduje dodržování dohodnutých pravidel, termínů a postupů
- učitel hledá nejvhodnější metody výuky ve vztahu k danému tématu

- Kompetence digitální

- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů
- vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- podporujeme žáky v získávání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdělení výsledků samostatné nebo společné práce
- motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět – Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<p>- porovnává významy slov, slova významem souřadná a opačného významu</p> <p>- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech</p> <p>- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p> <p>- třídí podstatná jména do mluvnických kategorií rodu a čísla, u sloves určí osobu a číslo</p> <p>- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>- dokáže seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p> <p>- píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle</p> <p>- umí klást otázky a odpovídá celými větami</p> <p>- vypravuje jednoduché příběhy</p> <p>- dorozumívá se kultivovaně</p> <p>- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené svému věku</p> <p>- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>- vyjadřuje své pocity k přečtenému textu</p> <p>- chápe četbu jako zdroj informací</p> <p>- seznamuje se s autory a díly dětské literatury</p> <p>- píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle</p> <p>- rozlišuje mezi pohádkou a pověstí</p> <p>- zná některé pověsti regionu</p> <p>- čte klasiky pohádek</p> <p>- pravidelně navštěvuje knihovnu a vede čtenářský deník</p>	<p>Mluvnice věta jednoduchá a souvětí věta jednoduchá a její stavba základní skladební dvojice nauka o slově-slovo a skutečnost, synonyma, opozita, slova příbuzná stavba slova vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z slovní druhy-ohebné, neohebné podstatná jména-mluvnické kategorie rod, číslo, seznámení s pádem vlastní jména měst, vesnic, hor a řek slovesa-pojmenování děje, tvary sloves, časování</p> <p>Sloh stylizace a kompozice jazykové prostředky členění jazykového projevu souvislé jazykové projevy otázky a odpovědi vypravování popis obrázková osnova společenský styk a jeho formy</p> <p>Čtení a literární výchova plynulé čtení, členění textu rychlé čtení, tiché a hlasité četba jako zdroj poznání o současnosti a minulosti, o přírodě práce s literárním textem besedy o knihách základy literatury</p> <p>Psaní úprava zápisu upevňování správných tvarů písmen kontrola vlastního projevu dopis, adresa</p> <p>Projekty pohádka pověsti regionu Božena Němcová obrazy spisovatelů, dětské knihy mimočítanková četba</p>	<p>Průřezová témata</p> <p>OSV – psychohygienu</p> <p>Přesahy AJ (3. ročník): Abeceda M (3. ročník): Základní útvary v rovině: bod, čára, přímková, polopřímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, obdélník Prv (2. ročník): Osobní bezpečí HV (1. ročník): Poslechové činnosti VV (1. ročník): Kresba TV (3. ročník): Pohybové činnosti</p> <p>Přesahy AJ (3. ročník): Ve škole AJ (3. ročník): Moje rodina / I have got AJ (3. ročník): Oblečení HV (3. ročník): Instrumentální činnosti HV (3. ročník): Poslechové činnosti</p> <p>Přesahy HV (3. ročník): Poslechové činnosti</p> <p>HV – vokální činnosti, nácvik písní</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel - si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem - před zahájením práce s digitálními technologiemi si samostatně připraví své pracovní místo - dodrží vymezený čas určený pro práci s digitálními technologiemi - po dokončení práce s digitálními technologiemi samostatně provede relaxační protahovací cviky - uplatňuje návyky při psaní na školních digitálních zařízeních - pracuje s textem v textovém editoru 	<p><u>Základní komunikační dovednosti</u> Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva Základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoj těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky</p> <p><u>Písemný projev</u></p> <p>Základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi</p> <p>Technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)</p>	<p>PRV – místo, kde žijeme PRV - lidé a čas PRV - člověk</p> <p>Etická výchova</p>